

Posti Oy

lakiasiat@posti.com

PL 1, 00011 POSTI

Viite

Toimenpidepyyntö Traficomille 13.3.2021

Liikenne- ja viestintäviraston valvontapäätös Postin internetsivujen ja OmaPosti-palvelun evästekäytännöistä**Yritys, jota päätös koskee**

Posti Oy (y-tunnus 0109357-9, jäljempänä myös Posti)

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom katsoo, että Posti Oy on rikkonut sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, SVPL) 205 §:n 1 momenttia evästekäytäntöjensä osalta, kun se on ilman käyttäjien suostumusta tallentanut näiden päätelaitteille tai muutoin käyttänyt muita kuin sellaisia 205 §:n 2 momentissa tarkoitettuja evästeitä ja evästeiden kaltaisia tekniikoita, joiden osalta tallentaminen ei edellytä suostumusta.

Posti on 4.3.2022 ja 1.4.2022 tehdyillä muutoksilla korjannut virheellistä menettelyään niin, että Postin määrittelemät suorituskykyevästeet ja toimivuusevästeet on erotettu erillisiksi evästekategorioikseen välttämättömien evästeiden kokonaisuuden alta. Lisäksi Posti on lisännyt evästebanneriinsa painikkeen, jolla käyttäjä voi yhdellä painalluksella siirtyä palveluun niin, että käytössä on vain välttämättömiksi määritellyjä evästeitä. Postin internetsivuilla käytettävät seurantatägit on myös siirretty suorituskykyevästeiden kategorian alle niin, että niitä käytetään vain, jos käyttäjä antaa suostumuksensa suorituskykyevästeiden käytölle.

Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Postin vielä päivittämään suorituskykyevästeistä käyttäjälle annettavaa informaatiota seurantatägejä koskevilla tiedoilla, jotta käyttäjälle tarjotaan SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti ymmärrettävät ja kattavat tiedot suostumuksen antamista koskevaa päätöstä varten. Korjaavat toimenpiteet tulee toteuttaa kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Asian vireilletulo ja käsittely

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille on tehty 13.3.2021 toimenpidepyyntö, jota on täydennetty 24.3.2021, selvittää evästeiden käyttöä Postin sähköisissä palveluissa, kuten Postin ylläpitämässä OmaPosti-palvelussa. Toimenpidepyynnön tekijä on epäillyt, että Postin sähköisten palveluiden evästekäytännöt eivät ole kaikilta osin lain mukaisia ja että hänelle olisi mahdollisesti evästeiden kautta kohdennettu sähköistä markkinointia ilman erillistä suostumusta.

Traficom on lähettänyt Postille asiaa koskevan selvityspyynnön 14.5.2021 siltä osin kuin Traficomille tehty toimenpidepyyntö koskee Traficomin toimivaltaan kuuluvia asioita eli käytännössä evästesääntelyä. Sähköinen suoramarkkinointi sen sijaan kuuluu sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 305 §:n 1 momentin mukaisesti tietosuojavaltuutetun valvontatoimivallan piiriin. Posti on toimittanut vastauksensa Traficomille 11.6.2021. Posti on toimittanut selvityksensä liitteenä listauksen välttämättömiksi katsomistaan evästeistä palvelussa. Traficom on lisäksi tarkastellut

Postin ajantasaisia evästekäytäntöjä Postin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.posti.fi/fi/evasteet> päivämäärällä 26.1.2022.

Postin 11.6.2021 toimittaman selvityksen mukaan OmaPosti-palvelussa käytössä olevat evästeet on luokiteltu viiteen eri kategoriaan, jotka ovat välttämättömät evästeet, suorituskykyevästeet, toimivuusevästeet, kohdistamisevästeet ja kolmannen osapuolen evästeet. Postin mukaan edellä mainittuihin evästeluoikkiin on kuulunut yhteensä 302 evästettä 23.3.2021.

Edellä mainituista evästekategorioista Posti kertoo seuraavasti:

"Välttämättömät evästeet (Strictly Necessary Cookies)

Nämä evästeet ovat tarpeellisia sivuston toiminnan kannalta eikä niitä voi poistaa käytöstä. Niitä asetetaan tavallisesti vain sellaisten toimintojen yhteydessä, jotka luovat palvelupyynnöitä, kuten tietosuoja-asetusten määrittäminen, sisäänkirjautuminen tai lomakkeiden täyttäminen. Käyttäjä voi asettaa selaimensa estämään nämä evästeet tai hälyttämään niistä, mutta jotkin sivuston osat eivät sen jälkeen välttämättä toimi. Emme luovuta näitä tietoja Posti Groupin ulkopuolelle.

Suorituskykyevästeet (Performance Cookies)

Näiden evästeiden avulla voimme laskea käyntimääriä ja liikennelähteitä, jotta voimme mitata ja parantaa sivustomme suorituskykyä. Niiden tarkoituksena on mm. auttaa ymmärtämään, mitkä sivut ovat suosittuja ja vähemmän suosittuja ja kuinka vierailijat liikkuvat sivustossa. Kaikki evästeiden tiedot kerätään nimettöminä eikä niitä luovuteta kolmansille osapuolille. Käyttäjä voi asettaa selaimensa estämään nämä evästeet tai hälyttämään niistä, mutta jotkin sivuston osat eivät sen jälkeen välttämättä toimi. Emme luovuta näitä tietoja Posti Groupin ulkopuolelle.

Toimivuusevästeet (Functional Cookies)

Näiden evästeiden avulla voimme tarjota parempia palveluja ja toimintoja sivustollamme, kuten videoita ja reaaliaikaisen chatin. Näitä evästeitä ovat asettaneet Posti tai kolmannen osapuolen palveluntarjoajat, joiden palveluja olemme lisänneet sivuillemme. Kaikki evästeiden tiedot kerätään nimettöminä eikä niitä luovuteta kolmansille osapuolille. Käyttäjä voi asettaa selaimensa estämään nämä evästeet tai hälyttämään niistä, mutta jotkin sivuston osat eivät sen jälkeen välttämättä toimi. Emme luovuta näitä tietoja Posti Groupin ulkopuolelle.

Kohdistamisevästeet (Targeting Cookies)

Evästeiden avulla keräämme tietoja, joiden avulla voimme kohdistaa Postin ja yhteistyökumppaneidemme mainontaa ja sisältöä sekä omalla sivustollamme että sivustomme ulkopuolella. Käyttäjä voi nähdä mainoksia kolmansien osapuolien sivustoilla sen perusteella, miten hän on toiminut sivustoillamme tai mitkä asiat häntä ovat kiinnostaneet. Nämä evästeiden tiedot kerätään nimettöminä. Jos käyttäjä ei hyväksy näitä evästeitä, hän voi silti nähdä sivustollamme mainontaa mutta se ei ole hänelle kohdennettua. Tietoja voidaan luovuttaa Posti Groupin ulkopuolelle kolmansien osapuolten käyttöön.

Kolmannen osapuolen evästeet (Third party cookies)

Kolmannen osapuolen evästeiden avulla käyttäjälle voidaan kohdentaa Postin tai sen yhteistyökumppaneiden mainontaa sosiaalisen median kanavissa, kuten Facebookissa, LinkedInissä tai Youtubessa, tai Postin yhteistyökumppaneiden verkostoissa. Jos käyttäjä ei hyväksy näitä evästeitä, hän voi edelleen nähdä

mainontaa näillä sivustoilla, mutta se ei ole hänelle kohdennettua. Näitä evästeitä asettavat kolmannet osapuolet, Postin yhteistyökumppanit ja sosiaalisen median palvelut, jotka voivat hyödyntää evästeillä kerättyjä tietoja myös omassa käytössään. Evästeiden avulla nämä palvelut voivat seurata käyttäjän selaimen käyttöä myös muilla sivustoilla ja muodostaa profiilin hänen kiinnostuksensa kohteista. Tietoja voidaan luovuttaa Posti Groupin ulkopuolelle kolmansien osapuolten käyttöön."

Postin mukaan evästeillä kerättäviä tietoja ovat mm:

- IP-osoite
- päivämäärä ja kellonaika
- sivun nimi ja verkko-osoite
- selaintyyppi (malli ja versio)
- laite ja käyttöjärjestelmä (malli ja versio)
- Postin erikseen määrittämät palvelun käyttöön liittyvät data-attribuutit, kuten millä kielellä palvelua käytetään tai minkä yrityksen lähettämää pakettia käyttäjä on seurannut.

Evästeiden avulla tapahtuvan mainonnan kohdentamisen osalta Posti lausuu selvityksessään seuraavaa:

"Kolmannet osapuolet voivat kohdentaa mainontaa Postin verkkosivuilla olevien kohdistamisevästeiden tai kolmannen osapuolen evästeistä kertyvien tietojen perusteella, mutta kolmannet osapuolet eivät saa varsinaisia evästeitä omaan käyttöönsä.

Evästeistä muodostetaan erilaisia kohderyhmiä, kuten viimeisen viikon aikana paketteja OmaPostissa seuranneet käyttäjät, joille Posti ja sen yhteistyökumppanit voivat kohdentaa online-mainontaa. Mainosverkostot ja mainostajat voivat kohdentaa kolmansien osapuolten online-mainontaa ensimmäisen osapuolen (Posti) sivuilta kerätyn eväsetiedon perusteella.

Toisin kuin käyttäjän toimenpidepyynnössä on esitetty, Posti ei käsittele Oma-Postiin tulevien kirjeiden sisältöä. Kirjeiden sisältötietoa ei jaeta evästeiden kautta tai millään muullakaan tavalla kolmansille osapuolille eikä kirjeiden sisältöä käytetä mainonnan kohdentamisessa."

Liittyen kysymykseen siitä, millaisia tietoja OmaPosti-palvelun käyttäjästä voidaan käyttäjän suostumuksella kerätä mainonnan kohdentamiseksi ja millä tahoilla on oikeus käyttää kyseisiä tietoja, Posti on lausunut seuraavaa:

"Tietoa sivustolla tehdystä toimenpiteestä, kuten sivulataus tai linkin klikkaus, voidaan kerätä evästeen avulla ja kohdentaa mainontaa niille henkilöille, jotka ovat kyseisen toimenpiteen suorittaneet. Käyttäjän selaimen tallennetaan yksilöivä tunniste, jonka avulla käyttäjä voidaan tunnistaa, kun hän seuraavan kerran vierailee palvelussa. OmaPostiin tulevien kirjeiden sisältöä ei jaeta evästeiden kautta kolmansille osapuolille tai käytetä mainonnan kohdentamisessa.

Eväsetunniste voidaan yhdistää käyttäjätietoihin (kuten asuinpaikkakunta tai Postin mallintama estimaattitieto esimerkiksi auton omistuksesta), jos käyttäjä on antanut tietojen yhdistämiseen liittyvän erillisen suostumuksen. Ilman suostumusta käyttäjätietoa ei yhdistetä eväsetietoon."

Postin mukaan suostumusta evästeiden käyttöön pyydetään kaikilta käyttäjiltä, jotka vierailevat OmaPosti-palvelussa ensimmäistä kertaa ja silloin kun aiemmin annetusta suostumuksesta on kulunut yli vuosi aikaa. Lisäksi käyttäjien suostumusta pyydetään, jos palveluun lisätään uusia evästeitä, joiden käytölle ei ole aiemmin pyydetty käyttäjän suostumusta. OmaPostin selainversiossa suostumusta pyydetään popup-ikkunalla, joka avautuu käyttäjän ruudulle. Suostumuksen pyytämiseen käytetään OneTrust-nimisen palveluntarjoajan työkalua ja käyttäjän antamaa suostumusta koskevat tiedot tallennetaan OneTrustin palvelimelle. Postin mukaan käyttäjä voi milloin tahansa muuttaa evästevalintojaan OmaPosti-sivuston alareunassa olevan "Evästeasetukset"-linkin kautta.

OmaPosti-mobiilisovelluksessa näytetään Postin mukaan myös popup-ikkuna, jossa mainosevästeiden käytön palvelussa voi joko hyväksyä tai siirtyä käyttämään palvelua ilman mainosevästeitä. Evästevalintaa voi Postin mukaan muuttaa OmaPosti-sovelluksen asetusten kautta. Lisäksi Postin mukaan Applen laitteilla "iOS 14.5 ja uudemmissa versioissa käyttäjälle näytetään erillinen popupikkuna, jossa kysytään Applen vaatimaa ATT (AppTrackingTransparency) suostumusta, jonka valintaa käyttäjä voi muuttaa puhelimen asetuksista."

Traficom on 4.2.2022 varannut asianosaisille sekä tietosuojavaltuutetulle mahdollisuuden lausua Traficomien päätösluonnoksesta ennen päätöksen antamista. Posti ja tietosuojavaltuutettu ovat toimittaneet lausuntonsa 7.3.2022. Toimenpidepyynnön tekijä ei ole lausunut päätösluonnoksesta.

Tietosuojavaltuutettu on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota evästabannerin toteutukseen Postin internetsivuilla erityisesti siltä osin kuin evästabannerissa ei ole ollut tarjolla mahdollisuutta jatkaa palvelun käyttöä vain SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisilla ns. välttämättömillä evästeillä yhtä painiketta painamalla. Sen sijaan evästabannerissa on ollut tarjolla painike "Hyväksy kaikki evästeet" kaikkien palvelussa käytössä olevien evästeiden hyväksymiseksi. Tämän ohella evästabannerissa on ollut tarjolla "Näytä evästeasetukset" -painike, jota painamalla käyttäjä on päässyt valitsemaan, mitä SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisia evästeitä hän on halunnut hyväksyä. Kun evästeiden hyväksyminen on näin ollut helpompaa kuin SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisista ns. ei-välttämättömistä evästeistä kieltäytyminen, tietosuojavaltuutettu katsoo lausunnossaan, että Postin internetsivuilla käytössä ollut tapa pyytää käyttäjän suostumusta evästeiden käytölle ei ole ollut EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdan ja 7 artiklan 3 kohdan mukainen. Ei-välttämättömistä evästeistä kieltäytyminen ja evästevalintojen tekeminen on siis vaatinut käyttäjältä useampia klikkauksia, kun taas kaikkien evästeiden hyväksyminen on onnistunut yhdellä painalluksella ja ollut siis käytännössä helpompaa ja yksinkertaisempaa.

Posti on kertonut omassa lausunnossaan, että Postin evästekäytäntöihin on tehty muutoksia 4.3.2022 niin että muutokset koskevat kaikkia Postin digitaalisia palveluita ja sivustoja, kuten posti.fi, posti.se, posti.com ja OmaPosti (oma.posti.fi). Posti kuitenkin huomauttaa, että OmaPosti-palvelun mobiilisovelluksessa evästeitä hallitaan sovellusasetusten kautta. Postin mukaan asiakkailta pyydetään suostumusta evästeiden käyttöön uudelleen, kun asiakkaat saapuvat Postin sivustolle ensimmäistä kertaa 4.3. tehtyjen evästemuutosten jälkeen. Postin mukaan Postin evästekäytäntöjä on muutettu vastaamaan Traficomien päätösluonnoksessa esitettyjä korjaustoimenpiteitä. Toimivuusevästeiksi ja suorituskykyevästeiksi kutsutut evästekategoriat on siirretty kokonaan omiksi kategorioikseen Postin määrittelemien välttämättömien evästeiden kategorian alta. Postin uudistetussa evästabannerissa on mahdollista hyväksyä yhdellä käyttäjän klikkauksella vain välttämättömät evästeet tai vaihtoehtoisesti hyväksyä yhdellä

klikkauksella kaikki evästeet. "Näytä evästeasetukset" -painikkeella käyttäjän on mahdollista tehdä tarkempia valintoja eri evästetyyppien käytön suhteen.

Traficom on 22.3.2022 ja 1.4.2022 pyytänyt Postilta vielä lisäselvitystä koskien evästeiden kaltaisten tekniikoiden käyttöä Postin sähköisissä palveluissa. Traficomien havaintojen mukaan Postilla on ollut käytössä Googlen ja New Relicin niin kutsuttuja seurantapikseleitä ja tägejä, joista Posti ei ole kertonut evästeiden käyttöä koskevan selvityksen antamisen yhteydessä ja joiden käyttöön Postin evästabannerin kautta tehtävät valinnat eivät vaikuta. Posti on vastannut Traficomien lisäkysymyksiin 25.3. ja 12.4. Postin mukaan evästeiden käytölle pyydettävä suostumus ei ole kattanut tagien käyttöä, koska näitä ei ole katsottu evästeisiin rinnastettavaksi tekniikaksi ja joiden käyttö ei tällöin edellyttäisi käyttäjän suostumuksen pyytämistä. Postin mukaan Postin sivuilla on käytössä Google Tag Manager -työkalu, joka on osa Postin evästeidenhallintaratkaisua yhdessä OneTrust-evästeidenhallintatyökalun kanssa. Postin mukaan "Tag Manager hoitaa OneTrustin asettamisen sivustolle sekä käyttäjän evästabannerin valintojen perusteella tehtävän tagien ja evästeiden asettamisen. OneTrust hoitaa evästabannerin näyttämisen ja evästeluvan suostumuksen tallentamisen."

Posti on kertonut muuttaneensa Tag Managerin käyttöä 1.4.2022 alkaen niin että mitään evästeiden kaltaisia tekniikoita, kuten tägejä, ei enää käytetä ilman käyttäjän suostumusta.

X

Evästeet Postin palveluissa

Posti käyttää sivustolla evästeitä ja vastaavia tiedonkeruutekniikoita käyttäjäkokemuksesi parantamiseen sekä sivuston sisällön ja mainonnan personointiin. Evästeet sisältävät tietoa muun muassa uniikista selailuhistoriasta, laitteen sijainnista ja yksilöivästä tunnisteesta. Valitse Hyväksy kaikki evästeet, jos haluat hyväksyä kaikkien evästeiden käytön. Valitse Jatka välttämättömillä evästeillä, jos haluat hyväksyä vain sellaiset evästeet, jotka ovat välttämättömiä sivuston käyttämiseksi. Voit myös valita hyväksyttävät evästeet erikseen niiden käyttötarkoituksen mukaan. Valitse siinä tapauksessa Näytä evästeasetukset -linkki. Voit muuttaa suostumustasi milloin tahansa sivuston alalaidassa olevan Evästeasetukset-linkin kautta. [Lue lisää evästeistä](#)

[Näytä evästeasetukset](#)

Jatka välttämättömillä evästeillä

Hyväksy kaikki evästeet

Postin evästabanneri tarkistettuna 12.4.2022

The screenshot shows a 'posti' banner with the following content:

Kunnioitamme yksityisyyttäsi

Keräämämme tiedon avulla pystymme kohdistamaan sinulle sisältöjä ja mainoksia sekä mittaamaan palvelumme käyttöä, mikä auttaa meitä kehittämään palvelujamme. Sinulla on oikeus antaa suostumuksesi tai perua antamasi suostumus yksittäisen käyttötarkoituksen osalta.

[Lisätietoja](#)

Hyväksy kaikki evästeet

Hallitse evästeasetuksia

+ Välttämättömät evästeet	Aina aktiivinen
+ Toimivuusevästeet	☐
+ Suorituskykyevästeet	☐
+ Kohdistamisevästeet	☐
+ Kolmannen osapuolen evästeet	☐

Hylkää kaikki **Vahvista valinnat**

Postin evästabannerin evästeasetukset-sivu tarkistettuna 12.4.2022

Päätöksen perustelut

Asiaa koskevat säännökset

Evästeiden käyttöä koskevista ehdoista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, jäljempänä myös SVPL) 205 §:ssä. Kyseisen 205 §:n mukaan:

Evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentaminen käyttäjän päätelaitteelle ja näiden tietojen käyttö on sallittua palvelun tarjoajalle, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa ja palvelun tarjoaja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta.

Edellä 1 momentissa säädetty ei koske tietojen sellaista tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

SVPL 205 §:n 1 momentissa tarkoitettulla käyttäjän suostumuksella tarkoitetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen¹ 4 artiklan 11 kohdan mukaisesti mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen.

SVPL 303 §:n 1 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa 205 §:n noudattamista. Lain 313 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. SVPL 315 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun. SVPL 330 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Lisäksi Helsingin hallinto-oikeus on katsonut 8.4.2021 antamassaan kahdessa ratkaisussa (H1515/2021 ja H1516/2021 / Diaari 20801/2020 ja 20848/2020), että internetselaimen kautta tapahtuva evästeiden hallinta ei täytä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 2016/679 mukaisia vaatimuksia siltä osin mitä tulee muiden kuin välttämättömien evästeiden käytöltä edellytettävän pätevän suostumuksen määritelmään.

Hallinto-oikeuden ratkaisujen jälkeen Traficom on 13.9.2021 julkaissut palveluntarjoajille tarkoitettua uuden ohjeistuksen evästeiden käyttöön liittyen, jossa kuvataan ajantasaista tulkintakäytäntöä ja valvovan viranomaisen näkemystä lain mukaisista evästekäytännöistä.²

Asian arviointi

Asiassa tulee arvioida, vastaavatko OmaPosti-palvelussa sovellettavat evästekäytännöt lain asettamia vaatimuksia. Ensinnäkin Traficom kiinnittää huomiota siihen, että ennen 4.3.2022 tehtyä muutosta Postin internetsivuilla (<https://www.posti.fi/fi/evasteet>) ja OmaPosti-palvelussa evästeasetusten hallinnointiin käytettävät popup-ikkuna tai banneri luokittelevat kyllä käytössä olevat evästeet viiteen eri kategoriaan siten kuin Posti on antamassaan selvityksessä kuvannut. Huomionarvoista asiassa on kuitenkin se, että Postin tulkinnan mukaan sen käyttämän määritelmän mukaiset suorituskykyevästeet ja toimivuusevästeet kuuluisivat itse asiassa SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisten niin sanottujen välttämättömien evästeiden piiriin, eivätkä ne ole itsenäisiä evästekategorioita kuten kohdistamisevästeet ja kolmannen osapuolen evästeet. Tämä tarkoittaa samalla, että suorituskykyevästeet ja toimivuusevästeet ovat automaattisesti käytössä OmaPosti-palvelussa, eikä palvelun käyttäjä voi kieltää niiden käyttöä niin kuin on mahdollista kohdistamisevästeiden ja kolmannen osapuolen evästeiden kohdalla.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta

² Evästeet ja muut käyttäjien päätelaitteille tallennettavat tiedot sekä näiden tietojen käyttö – Opas palveluntarjoajille, TRAFICOM/295680/04.04.05.03/2021, https://stage.traficom.fi/sites/default/files/media/file/Ev%C3%A4steohjeistus_palveluntarjoajille.pdf

Niin sanotuilla välttämättömillä evästeillä tarkoitetaan SVPL 205 §:n 2 mukaisia evästeitä, joiden käyttäminen ei edellytä suostumusta.

Kohdistamisevästeiden ja kolmannen osapuolen evästeiden kohdalla OmaPosti-palvelun evästeasetukset näyttävät, että kyseiset evästetyypit olisivat oletusarvoisesti pois käytöstä. Käyttäjän pitää siis aktiivisella toimenpiteellä hyväksyä kyseisten evästeiden käyttö eli käytännössä itse painiketta painamalla erikseen hyväksyä kohdistamisevästeiden, kolmannen osapuolen evästeiden tai molempien käyttö. Tällainen käytäntö vastaa Traficom:n näkemystä siitä, että muita kuin SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisia ns. välttämättömiksi katsottavia evästeitä ei tulisi olla oletusarvoisesti käytössä ja että käyttäjän tulee suostumuksen kriteerit täyttävällä tahdonilmaisella erikseen hyväksyä ei-välttämättömien evästeiden käyttö.

Traficom pitää kuitenkin ongelmallisena Postilla käytössä ollutta käytäntöä luokitella niin sanotut suorituskykyevästeet ja toimivuusevästeet sellaisenaan välttämättömien evästeiden alakategorioiksi. Suorituskykyevästeillä tarkoitetaan Postin mukaan evästeitä, joiden avulla voimme laskea käyntimääriä ja liikennelähteitä, jotta voimme mitata ja parantaa sivustomme suorituskykyä. Ne auttavat meitä ymmärtämään, mitkä sivut ovat suosittuja ja vähemmän suosittuja ja kuinka vierailijat liikkuvat sivustossa. Kaikki evästeiden tiedot kerätään nimettöminä, eikä niitä luovuteta kolmansille osapuolille." Traficom:n evästeohjeistuksessa palveluntarjoajille puhutaan tällaisista evästeistä termillä analytiikkaevästeet.

Jotta edellä kuvatun kaltaiset Postin käyttämät suorituskykyevästeet voitaisiin katsoa SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisesti välttämättömiksi, niiden ainoana tarkoituksena tulisi olla joko toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai niiden käytön tulisi olla välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Postin suorituskykyevästeitä koskevan kuvauksen perusteella voidaan todeta, että kyseisten evästeiden ainoana tarkoituksena ei ole viestin välittäminen viestintäverkoissa. Tulee siis tarkastella sitä vaihtoehtoa, onko kyseessä välttämätön osa sellaisen palvelun tarjoamista, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Kuten Traficom:n evästeohjeistuksessa on katsottu, analytiikkaevästeitä ei voida automaattisesti tai yksiselitteisesti katsoa käyttäjän näkökulmasta välttämättömiksi sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Samanlaisen näkemyksen on esittänyt myös Europan tietosuojaneuvoston edeltäjä, niin kutsuttu 29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä.³ Käyttäjän ei voida suoraan katsoa olevan tietoinen, että hänen toiminnastaan palvelussa kerätään tilastollista tai analytiikkatietoa, jos käyttäjän suostumusta ei tällaiselle toiminnalle pyydetä. Lisäksi vielä merkittävämpää on, että sivustojen ja palveluiden on yleensä mahdollista toimia teknisesti täysin oikein, vaikka analytiikkatietoja ei kerättäisikään, mikä viittaa siihen, että analytiikkaevästeet eivät teknisesti ottaen ole välttämättömiä palvelun tarjoamiseksi.

Toisaalta ei voida kuitenkaan sanoa niinkään, että analytiikan ja kävijätilastojen kerääminen ei voi missään olosuhteissa olla välttämätöntä käyttäjän pyytämän palvelun tarjoamiseksi. Tällöin palveluntarjoajan pitää kuitenkin pystyä perustelemaan, miksi analytiikkaevästeet tulee katsoa välttämättömiksi juuri kyseisen palvelun kannalta eli osaksi sellaista palvelua, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Analytiikkatietoa kerätessä tulee myös huolehtia

³ ARTICLE 29 Data Protection Working Party Opinion 04/2012 on Cookie Consent Exemption, s. 10.
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom Kyberturvallisuuskeskus • PL 320, 00059 TRAFICOM • p. 029 534 5000
Y-tunnus 2924753-3 • www.kyberturvallisuuskeskus.fi

käyttäjäkohtaisten tietojen anonymisoinnista sekä siitä, että tietoja ei luovuteta kolmannelle taholle ilman käyttäjän nimenomaista suostumusta.

Traficomien arvion mukaan Posti ei ole ennen 7.3.2022 antamassaan selvityksessä tai aiemmassa evästeinformaatiossa riittävällä tavalla perustellut, miksi sen määrittelemät suorituskykyvästeet tulisi katsoa SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisten välttämättömien evästeiden joukkoon ja miksi kyseisten suorituskykyvästeiden käyttö ei edellyttäisi käyttäjän suostumusta.

Postin toimivuusevästeiden välttämättömyyttä tulee arvioida vastaavatyypillisesti kuin sen suorituskykyvästeitä. Postin kuvauksen mukaan toimivuusevästeillä tarkoitetaan evästeitä, joiden "avulla voimme tarjota parempia palveluja ja toimintoja sivustollamme, kuten videoita ja reaaliaikaisen chatin. Näitä evästeitä ovat asettaneet me tai kolmannen osapuolen palveluntarjoajat, joiden palveluja olemme lisänneet sivuillemme." Traficomien evästeohjeistuksessa toimivuusevästeitä on käsitelty otsikoiden "reaaliaikaisen kommunikaation mahdollistavat evästeet", "monialustaisiin sisältöihin liittyvät evästeet" ja "sisällön näyttämiseen liittyvät evästeet" alla.⁴ Reaaliaikaisen kommunikaation mahdollistavien evästeiden eli chat-evästeiden osalta lähtökohtana on, että kun sivuston tai palvelun pääasiallisena tarkoituksena ei ole nimenomaisesti chat-palvelun tarjoaminen ja kyse on niin sanotusta liittännäis- tai lisäpalvelusta, kyseistä palvelua koskevia evästeitä ei tulisi tallentaa käyttäjän päätelaitteelle ilman käyttäjän suostumusta. Jotta kyse olisi palvelusta, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt, tulisi eväste asettaa siinä vaiheessa, kun käyttäjä aktivoi chat-ikkunan tai muulla tavoin ilmaisee haluavansa käyttää chat-palvelua.

Monialustaisten sisältöjen, kuten kolmannen osapuolen palvelussa sijaitsevien videosisältöjen osalta, tulee vastaavasti arvioida, onko kyse sellaisesta palvelusta, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Tällaisten niin sanottujen upotettujen sisältöjen näyttämisen osalta tulisi lähtökohtaisesti soveltaa menettelytapaa, että kyseisiin toimintoihin liittyvien evästeiden käytölle tulisi pyytää käyttäjän suostumusta, ellei käyttäjä nimenomaisesti pyydä kyseistä toimintoa esimerkiksi klikkaamalla videoistoa koskevaa painiketta ja osoita näin haluavansa katsoa videosisältöä. Traficomien arvion mukaan OmaPosti-palvelun tapauksessa ei ole ilmennyt perusteita katsoa, että videosisältöjen toistaminen olisi ilman käyttäjän eri toimenpidettä, kuten sisällön klikkaamista, osa sellaista palvelua, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Traficom katsoo, että OmaPosti-palvelun toimivuusevästeitä ei voida Postin ennen 7.3.2022 antamaan selvitykseen nähden pitää SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisesti välttämättöminä. Näin ollen palveluntarjoajan tulee saada evästeiden käyttöön suostumus siltä osin kuin kyse ei ole käyttäjän nimenomaisesti pyytämästä palvelusta.

Asiassa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että Posti on muuttanut evästekäytäntöjään 4.3.2022. Muutoksen myötä Postin sivustolla ja OmaPosti-palvelussa käytössä olevaan evästabanneriin on lisätty painike, jolla palvelun käyttäjä voi siirtyä palveluun valiten vain ns. välttämättömät evästeet. Lisäksi Postin määrittelemät toimivuusevästeet ja suorituskykyvästeet on erotettu välttämättömien evästeiden alta omiksi evästekategorioikseen, kuten Traficomien päätösluonnoksessa oli esitetty. Traficomien havainnon mukaan 4.3.2022 tehtyjen evästemuutosten jälkeen Postin internetsivuilla ja OmaPosti-palvelussa käytössä olevan evästabannerin asetuksissa on oletusarvoisesti käytössä vain evästevalintojen ja käyttäjän suostumuksen tallentamiseen, käyttäjän kirjautumiseen sekä OmaPosti-palvelun palvelukuorman

⁴ Evästeet ja muut käyttäjien päätelaitteille tallennettavat tiedot sekä näiden tietojen käyttö - Opas palveluntarjoajille, Traficom 2021, s. 7–8.

tasaamiseen käytettäviä evästeitä, jos käyttäjä valitsee haluavansa käyttää palvelussa vain välttämättömiä evästeitä. Jos käyttäjä valitsee evästabannerissa haluavansa säätää evästeasetuksia, vain Postin määrittelemät välttämättömät evästeet näyttäisivät siis olevan oletusarvoisesti päällä evästabannerin asetuksissa ja muiden evästetyyppien, kuten toimivuusevästeiden tai kohdistamisevästeiden hyväksyminen edellyttää käyttäjältä aktiivista toimenpidettä.

Posti on myös lisännyt evästabanneriinsa painikkeen, jolla käyttäjä voi yhdellä painalluksella siirtyä palveluun vain välttämättömiä evästeitä käyttäen, mikä vastaa tietosuojavaltuutetun lausunnossa esille nostettuun puutteeseen siitä, että suostumuksen antamatta jättäminen ei-välttämättömien evästeiden käytölle ei ole ollut yhtä helppoa kuin niiden hyväksyminen.

Traficomın havainnon mukaan Postin internetsivuilla on käytetty evästeiden ohella myös niin kutsuttuja seurantatägejä tai -pikseleitä, jotka aktivoituvat käyttäjän saapuessa palveluun ja ennen kuin mitään valintoja evästeiden suhteen on tehty. Traficomın havaitsemat tägit tai pikselit vaikuttavat liittyvän kolmansiin osapuoliin, joita ovat Google (Analytics & Tag Manager) ja New Relic. Seurantapikseleitä ja -tägejä käytetään tavallisesti käyttäjien seurantaan tai markkinoinnin kohdentamisen tukena. Traficomın tulkinnan mukaan seurantapikseleitä ja -tägejä on pidettävä evästeiden kaltaisena tekniikkana, jolloin niiden käyttöön sovelletaan samoja ehtoja kuin evästeiden kohdalla. Tämä tulkinta on tuotu esiin myös Traficomın syyskuussa 2021 julkaisemassa evästeohjeistuksessa.

Postin käytäntö tägien käytön suhteen ei ole Traficomın näkemyksen mukaan vastannut SVPL 205 §:n 1 momentin mukaista vaatimusta käyttäjän suostumuksen pyytämisen osalta. Traficom huomioi kuitenkin asiassa myös sen, että Traficomın syyskuussa 2021 julkaisemasta evästeohjeistuksesta huolimatta palveluntarjoajille on voinut jäädä jotain epäselvyyttä sen suhteen, miten evästeitä koskeva sääntely soveltuu muihin vastaavan tyyppisiin tekniikoihin, kuten seurantapikseleihin ja tägeihin, joissa käyttäjän päätelaitteelle ei varsinaisesti tallenneta mitään tietoa. Posti on kuitenkin toimittanut asiassa lisäselvitystä ja kertonut muuttaneensa 1.4.2022 alkaen käytäntöjään niin, että myös tägien käyttö edellyttää käyttäjän antamaa suostumusta. Google Analytics- ja New Relic -tägit on Postin mukaan kytketty osaksi Postin sivujen evästeidenhallintaratkaisua asettamalla ne suorituskykyevästeiden kokonaisuuden alle evästeidenhallintamekanismeissa. Tällöin niitä käytetään vain, jos käyttäjä antaa suostumuksensa suorituskykyevästeiden käytölle. Traficom pitää tätä uudistettua käytäntöä asianmukaisena.

Traficom kuitenkin katsoo, että Postin tulee vielä tarkentaa evästabannerissaan "Suorituskykyevästeet" -kategoriasta annettavia tietoja. Tiedoista tulee käydä ilmi, että suorituskykyevästeet sisältävät myös seurantapikseleihin ja -tägeihin pohjautuvia tekniikoita ja että suorituskykyevästeet hyväksymällä käyttäjä antaa suostumuksensa myös näiden käytölle. Postin menettely ei tällä hetkellä täytä SVPL 205 §:n 1 momentin mukaista vaatimusta siitä, että palvelun tarjoaja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta ja että käyttäjä voi tämän perusteella antaa pätevän suostumuksen. Nykyisellään käyttäjälle annettavat tiedot eivät sisällä mainintaa kyseisten evästeiden kaltaisten tekniikoiden käytöstä.

Sovelletut säännökset

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 205 § 1 ja 2 mom., 315 § 1 mom., 330 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n mukaisesti. Valitusohjeet toimitetaan tämän päätöksen liitteenä.

Heidi Kivekäs
Yksikönpäällikkö, Turvallisuuksääntely-yksikkö

Tatu Giordani
Lakimies

Liitteet	Valitusosoitus
Jakelu	Posti Oy Toimenpidepyynnön tekijä
Tiedoksi	Tietosuojavaltuutettu